ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО"

ПРОГРАМА

ОБЛАСНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

"Позашкільна освіта Кіровоградщини у системі розвитку виховного середовища області"

17 вересня 2014 року
м. Кіровоград

ПРОГРАМА
обласної науково-методичної конференції
«Позашкільна освіта Кіровоградщини у системі розвитку виховного середовища області»
17 вересня 2014 року

Комунальний заклад «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»

8.00 – 10.00	Реєстрація учасників конференції (*КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського»*). Перегляд виставки дитячих творчих робіт «Україна – єдина країна».
10.00 – 12.00	Пленарне засідання (*ауд. 421*).
12.00 – 12.30	Обідня перерва.
12.30 – 14.30	Робота секцій. Секція 1 «Виховний потенціал сучасного позашкільного навчального закладу» (*ауд. 421*). Секція 2 «Пошуково-дослідницька діяльність та туристсько-краєзнавча діяльність учнівських об’єднань як складова виховного середовища позашкільного навчального закладу» (*ауд. 416*). Секція 3 «Компетентнісний підхід у позашкільній освіті» (*ауд. 408*). Секція 4 «Залучення вихованців позашкільних навчальних закладів до реалізації соціальних проектів» (*на базі комунального позашкільного навчального закладу «Кіровоградський обласний центр дитячої та юнацької творчості», ауд. 302*).
14.30 – 15.00	Підсумки роботи секцій, прийняття рекомендацій конференції (*ауд. 421*).

Регламент:

доповідь – до 15 хвилин;
виступ – до 10 хвилин;
повідомлення – до 7 хвилин.

Робоча мова конференції – українська.

Пленарне засідання
(ауд. 421)

Відкриття конференції.

Вітальне слово.

Лещенко Ельза Володимирівна, *директор департаменту освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації;*

Корецька Людмила Вікторівна, *директор комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», Заслужений працівник освіти України.*

Нагородження переможців та лауреатів V обласного огляду-конкурсу діяльності позашкільних навчальних закладів.

Доповіді:

Позашкільна освіта Кіровоградщини: творчі традиції та виховні орієнтири.

Лещенко Ельза Володимирівна, *директор департаменту освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації.*

Актуальні аспекти виховної і соціально-педагогічної роботи позашкільних навчальних закладів у сучасних умовах.

Литовченко Олена Віталіївна, *старший науковий співробітник лабораторії діяльності позашкільних закладів Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, кандидат педагогічних наук.*

Результативність діяльності позашкільних навчальних закладів області в процесі розвитку виховного середовища (за підсумками V обласного огляду-конкурсу діяльності позашкільних навчальних закладів).

Суркова Ганна Павлівна, *директор комунального позашкільного навчального закладу «Кіровоградський обласний центр дитячої та юнацької творчості».*

Залучення вихованців позашкільних навчальних закладів до реалізації обласних екологічних проектів.

Поркуян Олег Вікторович, *директор комунального закладу «Кіровоградський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді», Заслужений працівник освіти України.*

Науково-технічна творчість дітей та молоді області: досвід роботи, проблеми та перспективи розвитку.

Нечаєва Зінаїда Іванівна, *директор комунального закладу «Кіровоградський обласний центр науково-технічної творчості учнівської молоді».*

Вплив туристсько-краєзнавчої діяльності на формування особистості та розвиток виховного середовища краю.

Михайлюк Андрій Васильович, *директор комунального закладу «Кіровоградський обласний центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді».*

Вектори партнерської взаємодії Центру дитячої та юнацької творчості «ЗОРІТ» у розвитку виховного середовища району.

Ратушна Наталя Іванівна, *директор Новоукраїнського районного центру дитячої та юнацької творчості «ЗОРІТ».*

Задоволення потреб молоді Кіровоградщини у професійному самовизначенні і творчій реалізації – пріоритетне завдання у розвитку виховного середовища регіону.

Чернявська Ольга Володимирівна, *заступник директора з професійного навчання комунального вищого навчального закладу «Олександрійське училище культури».*

Секція 1
Виховний потенціал сучасного позашкільного навчального закладу
(ауд. 421)

Керівники секції:

Литовченко Олена Віталіївна, *старший науковий співробітник лабораторії діяльності позашкільних закладів Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, кандидат педагогічних наук;*

Міцай Юлія Віталіївна, *завідувач науково-методичної лабораторії виховної роботи і формування культури здоров'я комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського».*

Виступи:

Моделювання виховного середовища позашкільного навчального закладу в контексті ціннісної сфери особистості.

Міцай Юлія Віталіївна, *завідувач науково-методичної лабораторії виховної роботи і формування культури здоров'я комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського».*

Вплив позашкільної освіти на розвиток виховного потенціалу міста.

Шаповалова Тетяна Анатоліївна, *заступник директора Центру методичної та соціально-психологічної служби управління освіти Кіровоградської міської ради.*

Позашкільний навчальний заклад як центр забезпечення культурно-оздоровчих потреб молоді та громади.

Квітка Наталія Іванівна, *директор Новгородківського районного будинку дитячої та юнацької творчості;*

Гончаренко Аліна Михайлівна, *методист Новгородківського районного будинку дитячої та юнацької творчості.*

Формування ціннісних орієнтацій школярів у системі патріотичного виховання позашкільного начального закладу.

Кравченко Світлана Вікторівна, *директор Маловисківського районного будинку дитячої та юнацької творчості.*

Система управління позашкільним педагогічним процесом я к фактор розвитку виховного середовища району.

Бойко Валентина Олексіївна, *директор Петрівського районного центру дитячої та юнацької творчості.*

Актуалізація європейських цінностей та розвиток виховного середовища позашкільного навчального закладу через встановлення партнерських зв'язків із соціальними інституціями.

Арутюнян Олена Сергіївна, *методист комунального позашкільного навчального закладу «Кіровоградський обласний центр дитячої та юнацької творчості».*

Система роботи з громадянсько-патріотичного виховання школярів у позашкільному навчальному закладі.

Коваленко Людмила Леонідівна, *завідувач відділу психолого-методичного забезпечення навчально-виховного процесу комунального закладу «Центр дитячої та юнацької творчості» Кіровоградської міської ради.*

Організація інтелектуальних ігор – шлях до формування цінностей особистості та виховного середовища району.

Бабаєва Наталія Василівна, *керівник гуртка «Клуб інтелектуальних ігор» Маловисківського районного будинку дитячої та юнацької творчості, «керівник гуртка-методист».*

Профільний табір для обдарованих дітей «Острів Дитинства» як складова виховної системи позашкільного навчального закладу.

Кириченко Наталія Іванівна, *заступник директора Бобринецького районного Будинку дитячої творчості;*

Щіченко Наталія Іванівна, *практичний психолог Бобринецького районного Будинку дитячої творчості.*

Патріотичне виховання як організований культуротворчий процес взаємодії педагогів та учнів у системі позашкільного навчального закладу.

Рибалка Ірина Володимирівна, *завідувач дитячого юнацького центру, керівник гуртка «Юний ерудит» комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання «Загальноосвітній навчальний заклад І-ІІІ ступенів № 16 – дитячий юнацький центр «Лідер» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області», «керівник гуртка-методист».*

Розвиток творчих здібностей дитини за допомогою методики ТРВЗ.

Піскова Світлана Вікторівна, *керівник гуртка «Основи технічної творчості» Будинку дитячої та юнацької творчості Олександрійської міської ради, «керівник гуртка-методист».*

Упровадження інноваційних виховних технологій у практику роботи сучасного позашкільного навчального закладу.

Завражна Ірина Станіславівна, *методист комунального позашкільного навчального закладу «Кіровоградський обласний центр дитячої та юнацької творчості».*

Реалізація гуманістичних ідей педагогіки В. О. Сухомлинського в системі роботи позашкільного навчального закладу – важлива умова формування ціннісних орієнтацій вихованців.

Богодвид Любов Петрівна, *методист Маловисківського районного будинку дитячої та юнацької творчості.*

Виховна система центру дитячої та юнацької творчості: сутність, зміст, управління.

Демшевська Лариса Володимирівна, *педагог-організатор Новомиргородського районного центру дитячої та юнацької творчості.*

Співпраця Центру дитячої та юнацької творчості і загальноосвітніх шкіл у розвитку виховного середовища регіону.

Мисік Оксана Миколаївна, *завідуюча організаційно-масовим відділом філії Східного та Володимирівського освітнього округу центру дитячої та юнацької творчості Петрівської районної ради.*

Використання виховного потенціалу спортивно-превентивного проекту «Вільний удар» у системі роботи парламенту дітей.

Білокоз Людмила Віталіївна, *заступник директора з виховної роботи Новоукраїнського районного центру дитячої та юнацької творчості «ЗОРІТ», «керівник гуртка-методист».*

Формування ціннісного ставлення вихованців до здоров'я шляхом впровадження активних форм роботи.

Михалюк Наталія Володимирівна, *методист Олександрівського районного центру дитячої та юнацької творчості, «керівник гуртка-методист».*

Співпраця загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів у розвитку виховного середовища регіону.

Ніколаєнко Світлана Василівна, *заступник директора з навчально-виховної роботи центру дитячої та юнацької творчості м. Світловодська.*

Секція 2
Пошуково-дослідницька діяльність та туристсько-краєзнавча діяльність учнівських об'єднань як складова виховного середовища позашкільного закладу
(ауд. 416)

Керівники секції:

Колотуха Олександр Васильович, *доцент кафедри географії та геоекології Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, кандидат географічних наук;*

Гайда Лариса Анатоліївна, *методист науково-методичної лабораторії виховної роботи і формування культури здоров'я комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського».*

Виступи:

Роль позашкільних навчальних закладів у реалізації соціальної програми змістовного відпочинку та оздоровлення учнівської молоді Кіровоградської області.

Колотуха Олександр Васильович, *доцент кафедри географії та геоекології Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, кандидат географічних наук.*

Розвиток гуртків туристсько-краєзнавчого профілю на тлі освітнього ландшафту краю.

Гайда Лариса Анатоліївна, *методист науково-методичної лабораторії виховної роботи і формування культури здоров'я комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського».*

Пошуково-дослідницька діяльність краєзнавчого гуртка Крупської загальноосвітній школи І-ІІІ ступенів у процесі вивчення історії рідного краю.

Мокряк Наталія Миколаївна, *керівник краєзнавчого гуртка Кіровоградського районного центру дитячої та юнацької творчості при Крупській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів Кіровоградської районної державної адміністрації Кіровоградської області.*

Регіональна тематика пошуково-дослідницьких робіт членів МАН як засіб виховного впливу.

Шарко Оксана Анатоліївна, *керівник науково-дослідницького учнівського творчого об'єднання «Історичне та географічне краєзнавство, народознавство» Маловисківського районного будинку дитячої та юнацької творчості.*

Науково-дослідницька діяльність екологічного гуртка в умовах діяльності комплексного позашкільного навчального закладу.

Тимченко Наталя Петрівна, *керівник екологічного гуртка «Жайворонок» центру дитячої та юнацької творчості Петрівської районної ради.*

Підготовка слухачів учнівського наукового товариства до презентації результатів досліджень.

Мазур Ніна Олексіївна, *методист Новоукраїнського районного центру дитячої та юнацької творчості «ЗОРІТ».*

Позашкільний навчальний заклад як координаційно-методичний центр туристсько-краєзнавчої роботи в місті Олександрії.

Мажаєв Юрій Володимирович, *заступник директора Будинку дитячої та юнацької творчості Олександрійської міської ради, «керівник гуртка-методист».*

Оволодіння практичними вміннями та навичками з туризму як фактор соціалізації особистості вихованців.

Терехов Віталій Андрійович, *керівник гуртка «Спортивний туризм» комунального закладу «Новгородківський районний будинок дитячої та юнацької творчості».*

Обласні краєзнавчо-дослідницькі конкурси в системі виховної діяльності позашкільного навчального закладу.

Гаврилюк Марина Миколаївна, *методист комунального закладу «Кіровоградський обласний центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді».*

Вивчення історії рідного краю як пріоритетний напрямок патріотичного виховання.

Кияшко Галина Василівна, *керівник гуртка «Краєзнавство» Знам'янського районного центру дитячої та юнацької творчості.*

Дослідження трипільських поселень Ульяновщини в аспекті освітньо-виховних та культурологічних процесів краю.

Головко Сергій Володимирович, *керівник туристсько-краєзнавчого гуртка Центру дитячої та юнацької творчості м. Ульяновка, «керівник гуртка-методист».*

Урок-екскурсія «Лебединський Свято-Миколаївський монастир» як форма популяризації пам'яток у діяльності гуртка «Фотоаматорство».

Медведенко Людмила Георгіївна, *керівник гуртка Новомиргородського районного центру дитячої та юнацької творчості.*

Розвиток інтелектуального ресурсу особистості засобами технічної творчості.

Іщак Олександра Анатоліївна, *керівник гуртка технічного напряму Голованівського будинку дитячої та юнацької творчості.*

Реалізація творчого підходу у співпраці позашкільного навчального закладу з музеями району.

Фудар Надія Вікторівна, *керівник гуртка Вільшанського районного центру дитячої та юнацької творчості.*

Залучення учнів та батьківської громади до здійснення пам'яткоохоронної роботи (з досвіду встановлення пам'ятника жертвам Голокосту).

Вдовиченко Олена Михайлівна, *директор загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів с. Хащувате Гайворонського району Кіровоградської області.*

Виховання почуття належності до європейської культури під час участі гуртківців у проекті «Наш земляк – Ольгерд Бочковський».

Пістрюга Світлана Вікторівна, *керівник гуртка Долинського центру дитячої та юнацької творчості.*

Виховання національної свідомості гуртківців засобами сучасного шевченкознавства (дослідницький проект «Григорій Честахівський – уродженець Нової Праги»).

Бугайова Наталія Анатоліївна, *учитель Новопразької загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 2 Олександрійської районної ради Кіровоградської області, керівник гуртка Новопразького центру дитячої та юнацької творчості.*

Виховання в дітей ціннісного ставлення до мистецтва у співпраці музею з позашкільними навчальними закладами області.

Степанок Олена Валентинівна, *завідувач відділу науково-просвітницької роботи Кіровоградського обласного художнього музею.*

Інтегративна роль музею гімназії в процесі формування особистості в оточуючому виховному середовищі.

Сайко Альона Анатоліївна, *учитель світової літератури гімназії № 9 Кіровоградської міської ради Кіровоградської області.*

Роль шкільного музею у формуванні патріотичних якостей учнів.

Новік Світлана Борисівна, *заступник директора з виховної роботи комунального закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 3 імені Олени Журливої Кіровоградської міської ради».*

Виховання патріотичних якостей учнів на матеріалах пошукової та краєзнавчої роботи.

Бібік Наталія Станіславівна, *учитель історії навчально-виховного комплексу «Бобринецька гімназія – загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 1» Бобринецької районної ради Кіровоградської області, керівник гуртка Бобринецького районного будинку дитячої творчості.*

Секція 3
Компетентнісний підхід у позашкільній освіті
(ауд. 408)

Керівники секції:

Нечаєва Зінаїда Іванівна, *директор комунального закладу «Кіровоградський обласний центр науково-технічної творчості учнівської молоді»;*

Пляка Сергій Миколайович, *методист науково-методичної лабораторії виховної роботи і формування культури здоров'я комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського».*

Виступи:

Інформатизація організаційно-управлінської діяльності позашкільного навчального закладу.

Борисенкова Тамара Володимирівна, *директор Центру дитячої та юнацької творчості м. Ульяновка.*

Формування базових компетентностей вихованців позашкільних навчальних закладів.

Фоменко Андрій Григорович, *заступник директора з навчально-методичної роботи комунального позашкільного навчального закладу «Кіровоградський обласний центр дитячої та юнацької творчості».*

Програма розвитку позашкільного навчального закладу як основа формування базових компетентностей у вихованців позашкільних навчальних закладів.

Луньова Ольга Валентинівна, *директор Центру дитячої та юнацької творчості імені Олександра Шакала Олександрійської міської ради.*

Розвиток творчого потенціалу педагогів та вихованців як запорука самореалізації особистості.

Красюк Тетяна Миколаївна, *директор Новомиргородського районного центру дитячої та юнацької творчості.*

Реалізація компетентнісного підходу в умовах багатопрофільного позашкільного навчального закладу.

Лісовенко Костянтин Олексійович, *директор Побузького центру дитячої та юнацької творчості Голованівського району.*

Науково-методичне забезпечення розвитку професійної компетентності педагогів позашкільних навчальних закладів.

Коваленко Людмила Леонідівна, *завідувач відділу психолого-методичного забезпечення навчально-виховного процесу комунального закладу «Центр дитячої та юнацької творчості» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області.*

Веб-сайт позашкільного навчального закладу як важлива складова формування інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів.

Пляка Сергій Миколайович, *методист науково-методичної лабораторії виховної роботи і формування культури здоров'я комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського».*

Формування творчої компетентності вихованців у діяльності гуртка «Народна лялька».

Гетманець Діна Володимирівна, *керівник гуртка центру дитячої та юнацької творчості Долинського району, «керівник гуртка-методист».*

Формування базових компетентностей у вихованців гуртка «Прикладні мистецтва» при роботі над темою: «Дизайн і проектування».

Федорова Мілада Ігорівна, *керівник гуртка «Прикладні мистецтва» комунального закладу «Станція юних техніків Кіровоградської міської ради», «керівник гуртка-методист».*

Роль конкурсів педагогічної майстерності у професійному зростанні керівників гуртків та розвитку виховної системи позашкільних навчальних закладів міста.

Горбунова Тетяна Василівна, *методист Центру методичної та соціально-психологічної служби управління освіти Кіровоградської міської ради.*

Формування життєвих компетентностей та естетичного світосприйняття у вихованців гуртка «Лялька моєї мрії».

Бражник Олександр Вікторович, *керівник гуртка-методист Новомиргородського районного центру дитячої та юнацької творчості, «керівник гуртка-методист».*

Розвиток професійної компетентності педагогів Новоархангельського будинку дитячої та юнацької творчості.

Танасієнко Алла Іванівна, *методист Новоархангельського будинку дитячої та юнацької творчості.*

Формування базових компетентностей у вихованців судномодельного гуртка.

Крючков Олександр Костянтинович, *керівник судномодельного гуртка комунального закладу «Станція юних техніків Кіровоградської міської ради».*

Формування інформаційно-комунікаційної компетентності у процесі гурткової роботи.

Головань Тетяна Володимирівна, *керівник гуртків науково-технічного напрямку Новоархангельського будинку дитячої та юнацької творчості.*

Сучасні підходи до виховання творчої особистості в умовах гуртка технічного напряму.

Сіромаха Анатолій Олександрович, *директор Центру військово-патріотичного виховання м. Світловодська.*

Застосування фізичних методів обробки для виготовлення деталей моделей автомобіля.

Сіса Олег Федорович, *керівник автомодельного гуртка комунального закладу «Станція юних техніків Кіровоградської міської ради».*

Секція 4
Залучення вихованців позашкільних навчальних закладів до реалізації соціальних проектів

(на базі комунального позашкільного навчального закладу «Кіровоградський обласний центр дитячої та юнацької творчості», ауд. 302)

Керівники секції:

Суркова Ганна Павлівна, *директор комунального позашкільного навчального закладу «Кіровоградський обласний центр дитячої та юнацької творчості»;*

Поркуян Олег Вікторович, *директор комунального закладу «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді», Заслужений працівник освіти України.*

Виступи:

Інтернет-конференція як інструмент формування соціальної компетентності в умовах діяльності обласного парламенту дітей.

Хлєбнікова Катерина Вікторівна, *методист комунального позашкільного навчального закладу «Кіровоградський обласний центр дитячої та юнацької творчості».*

Проект «Алея Доброти» як засіб актуалізації молоддю проблеми толерантності в суспільстві.

Кордонська Лариса Миколаївна, *заступник директора з навчально-методичної роботи комунального закладу «Центр дитячої та юнацької творчості» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області.*

Формування ціннісних орієнтацій учнів у ході реалізації соціального проекту «З добром до людей».

Дуняшенко Наталія Василівна, *учитель української мови і літератури та світової літератури гімназії № 9 Кіровоградської міської ради Кіровоградської області.*

Технологія організації театрально-хореографічних свят та мистецьких акцій.

Черкаська Віта Григорівна, *керівник гуртка Центру дитячої та юнацької творчості імені Олександра Шакала Олександрійської міської ради.*

Залучення вихованців Компаніївського центру дитячої та юнацької творчості до реалізації проектів.

Сагач Наталія Володимирівна, *методист Компаніївського центру дитячої та юнацької творчості.*

Гурток «Медіакультура» – платформа для реалізації соціального проекту «Горизонти порозуміння».

Ключта Наталя Якимівна, *методист Смолінського навчально-виховного об'єднання «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів-гімназія-позашкільний навчальний заклад».*

З досвіду впровадження соціальних проектів у Знам'янському РЦДЮТ.

Благовісна Оксана Євгенівна, *культорганізатор Знам'янського районного центру дитячої та юнацької творчості.*

Проект «Шкільна газета» – шлях до соціалізації особистості.

Тіхоненко Світлана Олегівна, *учитель світової літератури гімназії № 9 Кіровоградської міської ради Кіровоградської області.*

Залучення вихованців позашкільних навчальних закладів до реалізації соціальних проектів.

Сергієнко Валентина Володимирівна, *директор Підвисоцького будинку дитячої та юнацької творчості;*

Дудник Світлана Петрівна, *методист Підвисоцького будинку дитячої та юнацької творчості.*

Формування успішної особистості через реалізацію проектної діяльності з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Цурупа Оксана Василівна, *керівник гуртка Центру дитячої та юнацької творчості відділу освіти Світловодської районної державної адміністрації.*

Формування пізнавальних інтересів гуртківців шляхом впровадження проектної діяльності.

Лютинська Марина Олександрівна, *керівник гуртка «Обчислювальної техніки» Гайворонського районного Центру дитячої та юнацької творчості.*

Технологія підготовки та проведення змагань з технічного моделювання.

Лісовенко Ольга Павлівна, *заступник директора Побузького центру дитячої та юнацької творчості Голованівського району.*

Проект

Рекомендації
обласної науково-методичної конференції
«Позашкільна освіта Кіровоградщини
у системі розвитку виховного середовища області»

В умовах соціальних та економічних реформ, демократизації суспільства значно підвищився попит дітей та їхніх батьків на додаткові освітні послуги, зросла популярність позашкільних навчальних закладів. Це обумовлено не лише можливістю забезпечення інтелектуального, морально-духовного, творчого розвитку та соціалізації дитини, а й створенням освітньо-виховного середовища, що сприяє формуванню ціннісних орієнтацій. Саме така ідея є основою навчально-виховної діяльності позашкільних навчальних закладів, які сьогодні залишилися практично єдиними інститутами виховання зростаючої особистості за межами школи.

Мета конференції – проаналізувати освітньо-виховний та творчий потенціал позашкільної освіти області, а також виявити основні тенденції розвитку і перспективні напрями у подальшому функціонуванні системи позашкільної освіти в регіоні.

Учасники конференції наголошують, що сьогодні виховання як соціальний інститут зазнає глибоких якісних змін, пов’язаних із упровадженням нових інформаційних технологій, розвитком сфери послуг, посиленням ролі освіти й знань у соціально-економічній, політичній системі тощо. Усе це впливає на формування ціннісних орієнтацій особистості, основними показниками яких є рівень загальної культури, переконання, нахили, здібності людини, її моральні принципи та ін.

З метою отримання такого результату в освітній галузі області в 2013/2014 навчальному році функціонувало 44 позашкільних навчальних закладів. У тому числі за напрямками: 33 – багатопрофільних, 6 – науково-технічного, 3 – еколого-натуралістичного, 1 – туристсько-краєзнавчого, 1 – військово-патріотичного. Окрім того, до складу 21 навчально-виховного комплексу міста Кіровограда входять центри позашкільної освіти.

Середній показник охоплення дітей позашкільною освітою в області становить 54,6%. Аналогічний показник в Україні – 37,5%.

Учасники конференції зазначають, що діюча мережа позашкільних навчальних закладів спрямована на формування готовності особистості до самозміни, самотворення, самовиховання і як наслідок до самореалізації, до активної професійної і громадської діяльності.

Система позашкільної освіти та виховання базується на історично обумовлених традиціях виховання особистості, створених представниками

різних спільнот України, суспільних та родинних цінностях, а також тісно пов'язана з природними, соціально-економічними, історичними, історико-географічними, соціокультурними умовами нашої області. Усе це мають ураховувати органи управління освітою при здійсненні освітньої політики на місцях. Тому формування оптимальної моделі виховного середовища в регіоні доцільно здійснювати, збагачуючи зміст навчального процесу місцевою специфікою та спираючись на кращі освітні традиції області.

На думку учасників конференції, саме на рівні регіону мають бути створені відповідні умови для творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку, у першу чергу дітей і підлітків, що сприяє вихованню молодих громадян на основі регіональних цінностей, звичаїв, традицій, а також забезпечує культурно-оздоровчі потреби молоді та громади.

Окрім надання додаткових можливостей для розвитку особистості, позашкільна освіта є дієвим засобом попередження злочинності та правопорушень дітей і підлітків. Низка заходів, спрямовані на забезпечення змістовного дозвілля молоді – організація Міжнародних, Всеукраїнських та обласних фестивалів, акцій, конкурсів для дитячих творчих колективів. У 2013-2014 роках найбільш вагомими стали: Всеукраїнський фестиваль, присвячений Міжнародному Дню Землі, фестиваль євроклубів Кіровоградщини «Єврофест-2014», проект «Креативне місто», чемпіонат України з пішохідного та велосипедного туризму серед юніорів, конкурс-захист обласних екологічних проектів, конкурс літературної творчості «Розкрилля душі» (присвячений 200-річчю від Дня народження Т.Г. Шевченка), фестиваль «Молодь обирає здоров'я», шкільний чемпіонат області з інтелектуальних ігор, обласні змагання учнівської молоді з авіамодельного спорту, чемпіонат області зі спортивного орієнтування.

Щороку в цих заходах беруть участь понад 40 тисяч дітей та підлітків області.

Очевидно, що залучення дітей до творчості, розвиток їх здібностей, пізнавальних інтересів, можливість самовираження вихованців та їх самореалізації цілком залежать від професійної майстерності працівників позашкільних навчальних закладів. Тому зусилля працівників комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського» спрямовані на підвищення кваліфікації педагогів позашкільних навчальних закладів на основі особистісно орієнтованого підходу, диференціації й індивідуалізації, які забезпечуються різними формами організації навчання під час курсів та у міжкурсовий період.

Значна увага приділена курсам підвищення кваліфікації. Так, упродовж 2010-2014 років курсовою підготовкою було охоплено 522 керівники гуртків та 87 директорів і методистів позашкільних навчальних закладів.

Однією з форм роботи, що сприяє виявленню і підтримці творчо працюючих педагогів позашкільних навчальних закладів, є їх участь в обласних та Всеукраїнських етапах конкурсу майстерності педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів «Джерело творчості».

Упродовж 2010-2014 років в обласному та Всеукраїнському етапах конкурсу взяло участь 75 педагогів-позашкільників у номінаціях: «Заступник директора позашкільного навчального закладу» (2010 р.), «Директор позашкільного навчального закладу» (2012 р.), «Керівник гуртка» (2013 р.; 2014 р.). Результативність участі у вищезазначеному конкурсі – 8 переможців Всеукраїнського етапу конкурсу.

Підсумовуючи, учасники конференції наголосили, що першочерговим завданням педагогічних колективів позашкільних навчальних закладів Кіровоградщини, органів управління освітою є забезпечення умов для збереження діючої мережі позашкільної освіти та її розвитку відповідно до вимог суспільства, запитів особистості та потреб держави (регіону).

З цією метою важливо забезпечити якісну науково-методичну допомогу педагогічним працівникам, які працюють у позашкільних навчальних закладах, сприяти консолідації та дієвій взаємодії соціальних і наукових партнерів з метою розвитку позашкільної освіти області, її інтеграції у європейський науково-освітній простір, зміцнення інтелектуального та творчого потенціалу області за рахунок підвищення ефективності використання його науково-технічного та інноваційного ресурсу.

Разом з тим, серед негативних тенденцій розвитку позашкільної освіти в регіоні учасниками конференції визначено її фінансування та матеріально-технічне забезпечення, що є взаємозалежним. Це впливає на розвиток мережі гуртків науково-технічного напряму (авіамоделювання, судномоделювання, спортивно-технічні види, робототехніка), туристсько-краєзнавчого (спортивний туризм), дослідницько-експериментального, а також на подальше погіршення матеріально-технічної бази, нову хвилю втрати педагогічних працівників-спеціалістів, майстрів із системи позашкільної освіти. Наслідком усіх цих процесів може стати зростання негативних явищ у молодіжному середовищі.

Таким чином, позашкільна освіта області потребує матеріально-технічної підтримки, оновлення змісту, його адаптації до суспільних реалій і викликів часу та водночас збереження кращих здобутків; перегляду стратегічних цілей і програмних дій обласного та місцевих органів управління освітою.

Безумовно, тільки активно реагуючи на вимоги часу, талановиті педагоги, кращі організатори позашкільної освіти, провідні вчені, спеціалісти з різних сфер культури, науки і техніки за підтримки органів влади зможуть розробити нові підходи до подальшого розвитку позашкільної освіти і виховання.

Зважаючи на актуальність проблеми, рекомендуємо:

1. Районним (міським) органам управління освітою:

1) сприяти підключенню до глобальної комп’ютерної мережі Інтернет закладів позашкільної освіти за сучасними швидкісними каналами зв’язку, надання доступу учасникам навчально-виховного процесу до вітчизняних і світових інформаційних ресурсів;

2) сприяти забезпеченню позашкільних навчальних закладів ліцензійними електронними засобами навчального призначення та програмними засобами з управління якості освіти;

3) продовжити розробку навчальних програм з позашкільної освіти на основі компетентнісного та діяльнісного підходів, залучивши до відповідного процесу провідних фахівців у сфері позашкільної освіти;

4) забезпечити проведення моніторингового дослідження стану позашкільної освіти та позакласної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах;

5) сприяти організації та проведенню районних (міських) художньо-мистецьких конкурсів;

6) спільно з управліннями (відділами) культури РДА (міськвиконкомів) та підприємствами туристичного бізнесу розробити сучасну програму екскурсійного обслуговування дітей з використанням рекреаційно-культурологічного потенціалу краю у канікулярний час та впродовж навчальної практики.

2. Комунальному закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»:

1) продовжити пошук ефективних шляхів оновлення змісту та технологій професійного розвитку педагогів у системі післядипломної освіти. З цією метою особливу увагу звернути на:

- науково-методичний супровід розвитку професіоналізму педагогів у курсовий та міжкурсовий період на основі компетентнісного та діяльнісного підходів;
- залучення педагогів до науково-пошукової та дослідно-експериментальної діяльності;
- створення єдиного інформаційного середовища післядипломної педагогічної освіти для професійного розвитку педагогів на основі сайтів інституту, районних методичних кабінетів (центрів), навчальних закладів;

2) продовжити практику включення до навчально-тематичних планів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників усіх категорій, методичних заходів, науково-практичних конференцій, семінарів та нарад питання щодо виявлення і розвитку здібностей обдарованих дітей, організації профільної та допрофільної освіти, забезпечення науково-пошукової та навчально-дослідницької діяльності школярів;

3) здійснювати науково-методичний супровід роботи з обдарованими дітьми регіону через формування мережі інформаційного забезпечення;

4) забезпечувати науково-методичний супровід роботи літніх шкіл для обдарованих дітей з метою залучення їх до пошукових, дослідницьких і експериментальних робіт у різних галузях науки, техніки й виробництва, поглибленого вивчення профільних дисциплін та задоволення потреб у професійному самовизначенні;

5) вивчати, узагальнювати та впроваджувати перспективний досвід роботи педагогічних працівників, учні яких демонструють високі інтелектуальні досягнення у навчальній, науково-дослідницькій, винахідницькій та творчій діяльності;

6) продовжити практику проведення проблемних курсів підвищення кваліфікації для керівників та методистів позашкільних навчальних закладів, педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів, зміст яких визначається метою формування компетентностей особистості: пізнавальної, практичної, творчої і соціальної тощо;

7) продовжити роботу щодо розвитку мережевого інформаційно-освітнього середовища науково-методичної лабораторії: оперативне оновлення змісту сайта; наповнення його навчальними, методичними, мультимедійними матеріалами; доповнення електронної бібліотеки з актуальних проблем позашкільної освіти та виховання; презентація важливих соціальних, творчих, краєзнавчих проектів;

8) здійснити моніторинг програмного забезпечення позашкільної освіти та експертну оцінку навчальних програм з позашкільної освіти, які беруть участь у відповідному конкурсі обласного рівня; видати збірник програм із позашкільної освіти;

9) забезпечити проведення моніторингового дослідження стану позашкільної освіти та позакласної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах;

10) здійснювати науково-методичний супровід підготовки педагогів до участі у Всеукраїнському конкурсі майстерності педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів «Джерело творчості»;

11) створити авторську творчу майстерню переможців Всеукраїнського етапу конкурсу майстерності педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів «Джерело творчості»;

12) з метою оновлення змісту і форм підвищення фахового рівня педагогів позашкільної освіти використовувати потенціал сучасних наукових установ України та відповідних кафедр вищих навчальних закладів області.

3. Завідувачам РМК (НМЦ) райдержадміністрацій, міських рад:

1) продовжити роботу щодо реалізації змісту нових Державних стандартів, нових програм;

2) продовжити роботу з удосконалення системи науково-методичного супроводу керівників та методистів, педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів району на основі діагностування, диференціації, реалізації компетентнісного та діяльнісного підходів до організації підвищення їх кваліфікації;

3) запроваджувати технології дистанційного навчання для керівників гуртків, методистів позашкільних навчальних закладів;

4) активно впроваджувати в систему науково-методичної роботи інформаційно-комунікаційні технології, метод дослідницьких проектів, тренінги, майстер-класи тощо;

5) створити авторські творчі майстерні педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів, активізувати діяльність шкіл педагогічної майстерності, організувати роботу майстер-класів керівників гуртків;

6) залучати педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів до нових моделей підвищення кваліфікації;

7) включати до навчальних планів методичних формувань питання оновлення краєзнавчого контенту, профілізації навчально-виховного процесу, організації допрофільної та профільної підготовки вихованців позашкільних навчальних закладів;

8) забезпечувати організаційний, науково-методичний супровід упровадження інноваційних форм управління системою позашкільної освіти в регіоні;

9) у системі науково-методичної роботи з педагогічними працівниками позашкільних навчальних закладів звернути увагу на стимулювання педагогів до здійснення наукових досліджень, участі в інноваційних проектах;

10) здійснювати моніторинг ефективності системи неперервного підвищення кваліфікації педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів;

11) розробити та запровадити програму диференційованого підвищення фахової майстерності керівників наукових товариств та відділень Малої академії наук за вузькими напрямами;

12) продовжити підготовку педагогічних працівників з питань теорії і практики впровадження нових Державних стандартів, визначення підходів до формування компетентностей особистості шляхом ефективної взаємодії «КОІППО – методична служба – позашкільний навчальний заклад – керівник гуртка».

4. Директорам позашкільних навчальних закладів обласного підпорядкування:

1) з метою реалізації організаційної та навчально-методичної функції обласних позашкільних навчальних закладів із відповідного профілю передбачити розробку програм професійної підтримки педагогів-позашкільників області;

2) визначити цільові вузькопрофільні групи керівників гуртків, забезпечити їм можливість спілкування в сучасному інформаційному середовищі через створення тематичних веб-ресурсів, професійних Інтернет-спільнот тощо.

5. Директорам районних, міських позашкільних навчальних закладів:

1) забезпечити створення моделі науково-методичного супроводу професійного зростання педагогів в умовах позашкільного навчального закладу на основі компетентнісного і діяльнісного підходів;

2) продовжити роботу щодо змістовного наповнення сайтів позашкільних навчальних закладів, створення блогів керівників позашкільних навчальних закладів, керівників гуртків; наповнення їх мультимедійними матеріалами;

3) створити електронну бібліотеку наукової та навчально-методичної літератури, банку перспективного педагогічного досвіду з проблем позашкільної освіти за тематичними напрямами;

4) забезпечити співпрацю позашкільних навчальних закладів із науковими установами, громадськими та культурно-мистецькими організаціями, творчими об'єднаннями, музеями, бібліотеками з метою підвищення професійної компетентності педагогів та забезпечення творчого, інтелектуального, духовного та фізичного розвитку дітей і молоді;

5) розширювати мережу наукових учнівських товариств, наукових секцій, конструкторських бюро, творчих об'єднань тощо; удосконалювати та підвищувати ефективність їх роботи, залучати до наукової експериментальної, винахідницької, конструкторської діяльності широке коло обдарованої й талановитої учнівської молоді;

6) сприяти інтеграції позашкільної та загальної середньої освіти, зокрема, звернувши увагу на:

- розробку та реалізацію спільних програм та проектів, колективних творчих справ та акцій, спрямованих на вирішення виховних завдань;
- кооперацію та обмін ресурсами (інтелектуальними, кадровими, інформаційними, матеріально-технічними);
- надання послуг (консультативних, інформаційних, технічних);
- взаємонавчання фахівців, обмін перспективним досвідом;
- проведення спільної експертизи якості позакласної роботи та позашкільної освіти;

7) залучати педагогів та учнів до громадської діяльності, місцевих пам'яткоохоронних програм, благодійних акцій та волонтерських проектів;

8) організувати діяльність краєзнавчих гуртків, особливо на базі діючих музеїв; використовувати історико-краєзнавчі матеріали як дієвий засіб виховного впливу на формування особистості учня, розвитку їхніх творчих здібностей та обдарувань;

9) забезпечити соціально-педагогічну та психолого-педагогічну підтримку дітей та молоді «групи ризику», соціально вразливих груп;

10) удосконалити зміст навчальних програм, форм і методів навчання та виховання на основі компетентнісного і діяльнісного підходів;

11) забезпечити розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, організацію дистанційного навчання у позашкільному навчальному закладі, у тому числі для дітей з особливими потребами;

12) вивчати можливості щодо впровадження аграрного дослідництва в навчально-виховний процес позашкільних навчальних закладів (гуртків) еколого-натуралістичного спрямування, відновлення пришкільних навчально-дослідних земельних ділянок; активізувати роботу з учнівськими лісництвами, учнівськими виробничими бригадами, трудовими аграрними об'єднаннями загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів.